

## VAN DE REDACTIE EN HET BESTUUR

U bent van ons gewend om vlak voor de zomer het 2e Bulletin te ontvangen. Door omstandigheden kregen we dat niet voor elkaar, maar we maken het goed door u nu een dubbel-nummer te sturen. Het is een Bulletin geworden met veel nieuwsfeiten en aankondigingen.

Omdat velen van u niet aanwezig konden zijn op de jaarlijkse Korczak-studiedag (eind april) geven we wat korte samenvattingen en impressies van deze buitengewoon geanimeerde en leerzame dag. Traditiegetrouw natuurlijk de column, dit keer van de hand van Joop Berding. Jan van der Born vertaalde een prachtig stuk uit de Kleine Revue, de kinderkrant die Korczak met medewerkers en kinderen in 1926 oprichtte.

Vergeet u vooral niet de datum van **20 november** in uw agenda te zetten. Onze stichting zal op de dag voor de Rechten van het Kind de 2- jaarlijkse Korczak Prijs uitreiken aan de jeugdbibliotheek van Heerhugowaard. U krijgt daarvoor nog een uitnodiging.

Verder in dit Bulletin veel zaken die het reilen en zeilen van onze stichting betreffen. Naast ons Bulletin is natuurlijk onze website ([www.korczak.nl](http://www.korczak.nl)) een actuele bron van informatie.



## COLUMN

### Kind en gezin ... en de politiek

door: Joop Berding

Eindelijk: een minister voor de jeugd, dat was het algemene, positieve gevoel toen André Rouvoet aantrad als minister van Jeugd en Gezin. Eindelijk: één minister die vanuit zijn 'programmaministerie' de spreekwoordelijke verkokering en verkaveling van alles wat met jeugd, jongeren én hun opvoeders te maken heeft, zou gaan doorbreken.

Een minister die de vele lijnen aan elkaar zou verbinden, zodat kinderen - en soms ook hun opvoeders - niet de dupe worden van de onmacht van hulpverleners en andere professionals. Savannah, Maasmeisje, dat soort 'incidenten' moest tot het verleden behoren. Ieder kind telt, ieder kind mag er zijn en opvoeders moeten 'com-

petent' zijn. Zéér aansprekende beleidsvoornemens, die bovendien uitdrukkelijk gegrondvest zijn in de Rechten van het kind.

Hoe staat het er nu voor? Er lijkt een niet te beheersen groei in de jeugdzorg te zijn. In de eerste week van september kondigde Rouvoet aan dat hij definitief een einde maakt aan de wachtlijsten. Een risicovolle uitspraak, lijkt me: we weten immers dat méér capaciteit (aanbod) meer vraag oproept, of liever: creëert. Rouvoet sleutelt ook, gesteund door een aantal grote gemeenten aan het elektronisch kinddossier. 'Achter de voordeur' meekijken met ouders is in een stad als Rotterdam al standaardbeleid. Wat speelt er nog meer op jeugdgebied?

We zien bijvoorbeeld de ongebreidelde groei in de kinderopvang. Maar over kwantiteit noch kwaliteit gaat Rouvoet. In het basisonderwijs speelt er de vraag naar het 'mengen' van scholen, maar ook daar is niet Rouvoet maar de minister van onderwijs de aanstuurder. Hetzelfde geldt voor de bestrijding van schooluitval. Hangjongeren dan. De minister nam laatst een mooi advies van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) in ontvangst, maar als er, zoals recent in Ede, problemen zijn neemt de gemeente, in de persoon van de burgemeester, het (juridische) voortouw met een samenscholingsverbod. Alles overziend krijg je de indruk dat er niet echt sprake is van eenduidig, gecoördineerd beleid. De druk op ouders en op professionele opvoeders om te 'presteren' is bijna niet meer te verdragen; de ambities van de politiek lijken ons terug te voeren naar het maakbaarheidsdenken van de jaren 60 en 70.

Het lijkt wel of de overheid naar steeds meer machtsmiddelen grijpt terwijl de effectiviteit van het beleid omgekeerd evenredig is: weer meer kinderen slachtoffer van mishandeling, oplopende wachtlijsten, langs elkaar heen werkende instanties. Opvoeders zitten in de tang tussen de oprukkende, binnentredende overheid en hun eigen (professionele) normen en waarden. Opvoeders weten, intuïtief of rationeel, dat niet elk risico is uit te bannen uit een kinderleven, maar voor de overheid staan beheersing, controle en afrekenbare prestaties voorop. 'Het goede doen': is het nog duidelijk wat dat is? Zonder nostalgisch te willen zijn, moet ik aan Korczak denken: die stond toch heel anders in het leven.

Zijn pedagogische habitus was er een van 'amateurisme' in de letterlijke betekenis van het woord: immers: hoe houd je van een kind. Bureaucratie en beheersingsdenken, daar had hij een broertje aan dood, maar daaronder

lag een diep besef van de breekbaarheid, de broosheid van het leven, vooral van het leven van het kind. Daarom moeten kinderen worden beschermd, natuurlijk, maar in het besef dat we niet al het leed kunnen voorkomen of kinderen van alle gevaren kunnen weghouden. Is er een uitweg uit deze crisis? Er is geen gemakkelijk antwoord, maar 'vertrouwen' lijkt mij een sleutelbegrip. Vertrouwen van de overheid in ouders en professionals en van deze in (hun) kinderen. Maar vertrouwen is typisch iets wat zich niet laat afdwingen door beleidsplannen of wetsvoorstellen, het is een habitus, een deugd zo u wilt. Misschien is het tijd om het weer eens over deugden te gaan hebben. Laten we dan beginnen met vertrouwen.



## UIT HET WERK VAN KORCZAK

*Hieronder een brief uit 1934 van een lezeres van de Kleine Revue, de kinderkrant die Korczak destijds heeft opgezet.*

### Ontmoediging

Avond. Ik ben alleen. Ik denk na over wat ik op de bladzijden van mijn dagboek heb geschreven.

Zo was het dus. Dat bestaat echt. Het dringt tot mij door, dat ik lief heb en iemand mij lief heeft.

Volwassenen zijn van mening dat de liefde de jeugd ontmoedigt. De liefde ontmoedigt? Nee, daar kan ik het niet mee eens zijn.

De liefde van een schooljongen ontmoedigt, maar niet deze zuivere, verheven, ware liefde.

Velen van ons maken geen onderscheid tussen deze kalverliefde en de ware liefde. Kalverliefde is voor mij niet de Liefde, maar dat, wat velen van ons voor liefde verslijten.

Er zijn jongens, die denken dat als ze een paar keer met een meisje op straat hebben gewandeld en ze een arm om haar heen mochten slaan en haar mochten kussen, dat ze elkaar dan al liefhebben. Er zijn ook meisjes, die geloven dat als een jongen aardig tegen hen is, hij op haar verliefd is.

Nee, dat is geen liefde. Liefde, dat is..... Moeilijk, om dat in proza weer te geven. Ik heb er geen woorden voor. In gedachten zoek ik naar iets dat er uitdrukking aan geeft en herinner mij een passage uit een boek van Zevaco:

“Er is iets dat bergtoppen overstijgt, afstanden doet vervagen en de lof verkondigt van het menselijk hart over de pijn van het leven. Het is sterker dan sterk, schoner dan schoon, machtiger dan de dood. Dat iets is.....de Liefde.”

Estera.

*Uit: Janusz Korczak Sämtliche Werke “Kleine Rundschau, Chanukka -und Purim -szenen” deel 14, Güterslohet Verlagshaus, 2005*



## ACTIVITEITEN JKS

Terugblik op de Korczak Studiedag van 19 april. Het thema van deze dag Korczak Creatief!!, creativiteit van kinderen, was verbonden met ons jaarboek 2008, waarin hetzelfde onderwerp centraal staat. We geven u enkele indrukken van deze zeer geslaagde dag. Ons bestuurslid Arie de Bruin, opende de dag met een prachtige inleiding over Korczak en de creativiteit van kinderen. Een enkele greep daaruit.

Arie staat stil bij de begrippen creatie en creatief en verwijst naar alle grote godsdiensten waar een God of een Macht of de Onvoorstelbare een wereld schept. In de joodse traditie, waar ook de oorsprong van het christendom en de islam ligt, wordt de uniciteit van de mens heel duidelijk. De mens is een schepsel Gods maar is zelf ook schepper. Hij kan met al die mogelijkheden in hem en om hem heen steeds weer scheppend bezig zijn. En dat is precies wat ieder kind van jongs af aan doet: hij probeert de wereld een beetje naar zijn hand te zetten. Of, zoals Herman van Veen het in zijn lied verwoordde: “de wereld is niet mooi, maar jij kan hem een beetje mooier maken”.

Arie de Bruin voert ons mee langs indringende uitspraken van Korczak, waarin deze laat zien hoe we als volwassenen de wereld van kinderen dicht getimmerd hebben. Een kind moet ruimte krijgen zichzelf op een unieke manier te kunnen uiten. De wereld is voor een groot deel af, ingevuld door volwassenen, en daar moet jij ingepast worden, om niet te zeggen ‘ingeperst’ worden. Maar we kunnen dat wezenlijk veranderen als we zelf weer de creativiteit ontdekken en toelaten bij onszelf, wanneer we weer zelf kind durven worden...

De deelnemers van de studiedag konden die creativiteit (weer) laten stromen in vier verschillende workshops.

Theo Cappon geeft een impressie van de workshop Iedereen kan dichten die werd gegeven door Jan de Bas. Kinderen hebben in het algemeen een grote spontaniteit in de dicht-workshop werden de deelnemers meteen zelf aan het dichten gezet





### de knuffel workshop

om zich op papier te uiten; dagboekjes, verhalen schrijven, sms-berichten, etc. En als ze begeleid en uitgedaagd worden maken ze pakkende gedichten. Maar hoe zit dat onszelf. Hebben we niet veel te veel schroom of reserves om onze gevoelens en gedachten in dichtvorm weer te geven? In deze workshop ontdekten we op een verrassende manier dat we tot de mooiste resultaten kunnen komen als we ons niet belemmerd voelen door allerlei conventies. Wanneer we rijmschema's mogen loslaten komen de woorden, de zinnen en de fantasieën als vanzelf op papier. Je begrijpt dan ineens waarom kinderen dat schrijven zo fascinerend vinden. Toen Korczak in de twintiger jaren zijn kinderkrant in het leven riep merkte hij dat al. Vanuit het hele land (Polen) stuurden de kinderen en de jongeren hun verhalen aan hem toe, maand na maand.

In deze workshop waren we verrast door onze eigen onvermoede mogelijkheden.

Impressie van de workshop "Je talent van toen ...inzetten voor de kinderen van nu", gegeven door Charlotte Visch, Integratieve Kindertherapeut.

We keken in het begin wel een beetje raar op toen we uit een grote koffer voor ons zelf een knuffel moesten kiezen. Maar de bedoeling werd al gauw duidelijk. De keuze voor juist dat beest of die pop bleek niet toevallig. Charlotte stelde indringende vragen en we ontdekten dat we onbewust onze emoties en gedachten in die knuffel projecteerden. Dat werd nog sterker toen onze knuffels met elkaar in gesprek raakten. Je spreekt je uit via jouw gekozen dier en je hoort jezelf praten en vragen. Het was werkelijk verbazend te ontdekken dat je emoties en gevoelens de vrije loop liet die je niet bij jezelf verwacht had of niet verwacht had die kunnen uiten.

Charlotte zorgde er tevens voor dat we een brug maakten naar onze eigen kindertijd. De uitspraak van Korczak: 'Leer eerst jezelf kennen voordat je kinderen leert kennen' werd in deze workshop heel tastbaar.

De workshop "Mensen leven door verhalen" werd gegeven door Bas van den Berg, ontwerper creatief levensbeschouwelijke vorming. De impressie is van Jan van den Born

"De mier haalde een klein zwart doosje te voorschijn.

'Hier zit ook al de verjaardag van de lijster in', "De verjaardag van de lijster?", vroeg de eekhoorn. 'Ja', zei de mier en hij pakte die verjaardag uit het doosje. En zij aten weer zoete kastanjetaart met vlierbessenroom, en ze dansten weer terwijl de nachtegaal zong en het vuurvliegje aan- en uitging, en ze zagen de snavel van de lijster weer glimmen van plezier. Het was de mooiste verjaardag die zij zich konden herinneren. De mier stopte hem weer in het doosje...."

Met dit verhaal begon onze workshop en tot het einde toe werden we in spanning gehouden over de afloop. Werken met verhalen bleek niet alleen een "zit stil op je stoel en luister" gebeuren te zijn, maar al wandelend door de ruimte en steeds met een andere partner hielden we ons bezig met de opdrachten die Bas ons gaf. We vertelden elkaar een anekdote behorend bij onze naam. We zochten ons eigen doosje uit en vertelden het verhaal wat daarbij tevoorschijn kwam. En we vertelden het verhaal dat we al een groot deel van ons leven met ons meedroegen, omdat het eens een blijvende indruk had gemaakt. In een zeer fraai uitgevoerd boek "Verhalen verbinden" (CPS, maart 2007) schrijven Bas van den Berg e.a.: "Verhalen vertellen doe je iedere dag. Thuis op school, op je werk en in je vrije tijd. Vertellen is nodig om je te kunnen oriënteren in het dagelijks leven. Daarom vertelt iedereen verhalen, maar dat gebeurt grotendeels onbewust." Tijdens de workshop zijn we ons van een paar van die eigen verhalen weer bewust geworden. Aan docenten de taak weer te leren vertellen en luisteren, zodat onze kinderen leren hun eigen verhalen te vertellen en vorm te geven en daarmee zin te geven aan hun leven. Zo belangrijk zijn verhalen.

En het einde van het verhaal van de mier en de eek-



Workshop "Kinderen en hun beeldtaal"

hoorn? Daar heb ik hier geen plaats meer voor, maar het staat in het boek. Of in "Misschien wisten zij alles: alle verhalen over de eekhoorn en andere dieren" door Toon ellegen, Amsterdam 1995.

De workshop "Kinderen en hun beeldtaal" gegeven door Ria Kruidenier, docente Beeldende Vorming, werd bijgewoond door Anouk Brink. Ria vertelde heel boeiend over haar eigen bezoek aan Reggio Emilia, de stad in Noord-Italië waar men een heel bijzondere manier van onderwijs heeft voor ontwikkeld voor jonge kinderen. Creativiteit en beeldend werken nemen een heel centrale plaats in deze benadering in.

Dat is zo, omdat ze communicatie in een heel brede zin opvatten. Het gaat niet alleen om woorden, maar om alle manieren waarop mensen met elkaar en met de wereld om hun heen in dingen uitwisselen. Zo wordt gezegd dat hoewel pasgeboren kind nog niet kan praten het toch al 'honderd talen' bezit, honderd mogelijkheden om met zijn wereld in contact te treden, zoals beweging, geluid, gebaar, tekenen, voelen, vormen, manipuleren, construeren, uit elkaar halen, experimenteren, lachen, huilen, schilderen, enz... En die "honderd talen" waarmee een kind wordt geboren wil men in de Reggio Emilia-benadering allemaal tot volle bloei te laten komen.

Natuurlijk heeft dit gevolgen voor de inrichting van het onderwijs. Heel belangrijk zijn het atelier en de 'atelierista', iemand met een kunstzinnige opleiding die samen met de leerkrachten de kinderen begeleidt. Ria lichtte het verhaal toe met sprekende foto's en voorbeelden van creatieve projecten die de kinderen in dit onderwijs maken, zoals een voorstelling van allerlei doorschijnende materialen op een lichtbak.

Behalve geïnspireerd vertellen over deze bijzondere aanpak, zette Ria ons ook zelf aan het werk. Met een rol zeil, wat gekleurd cellofaan, touw en nietmachines werden we uitgedaagd om zelf iets te gaan maken, gewoon met dit materiaal wat er voor handen was. Het was heel onwaarschijnlijk welke kunstwerken dit opleverde, een schilderachtig kunstwerk aan de muur, op de overheadprojector, een tent met daarin een mens- en

een dierfiguur en nog meer. Een inspirerende, creatieve workshop!!

Na de workshops volgde een presentatie van de nieuwe initiatieven van aan aantal jongeren naar aanleiding van de Internationale Korczak Jongeren Conferentie in 2007. Daarover elders in dit bulletin meer.

En de dag werd afgesloten met prachtige liederen uit de Balkan, gezongen door Sandra Tadic, begeleidt door Jan Rademaker, accordeon en Rob Kerkhoven, tamboura



## ACTIVITEITEN JKS

### Uitreiking Janusz Korczak Prijs 2008

Op 20 november, de dag voor de Rechten van het Kind, zullen we de Korczak Prijs 2008 uitreiken aan de jeugdbibliotheek van Heerhugowaard.

Zoals u weet honoreert de Korczak Stichting elke twee jaar een instelling die op een bijzondere manier kinderen betreft bij activiteiten of initiatieven. Kortom, hen volstrekt serieus neemt en uitdaagt tot actieve participatie. De gelijkwaardigheid van kinderen en volwassenen komt daar volledig tot z'n recht.

De jeugdbibliotheek Heerhugowaard is met de kinderen in de omgeving nauw verbonden en heeft ze betrokken bij het denken en ontwerpen van de 'Bibliotheek van de Toekomst'.

Het programma op 20 november is als volgt:

- ontvangst tussen 15.30 – 16.00 uur
- programma van 16.00-ong. 17.30 uur

opening en welkom door Theo Cappon,  
voorzitter van de Janusz Korczak Stichting

Mevrouw Marian Koren, voorzitter van de jury,  
licht de keuze van de jury toe

Interview en presentatie van Biebkidz :  
kinderen die in de bibliotheek activiteiten voor  
andere kinderen organiseren.

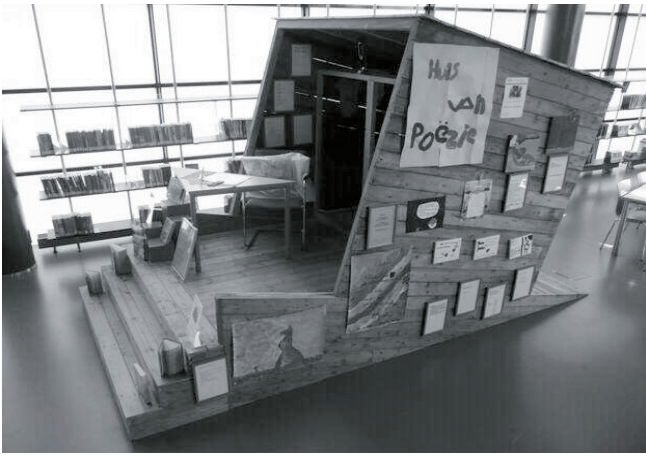
Slotwoord door Monique Mosch over de  
bibliotheek van 100 talenten in Heerhugowaard

- Informeel samenzijn met een hapje en drankje.

We nodigen donateurs en andere belangstellenden uit om deze feestelijke uitreiking bij te wonen. Zet u vast in uw agenda dat we op 20 november om 16.00 uur beginnen. U krijgt overigens nog een persoonlijke uitnodiging



prachtige muziek uit de Balkan vertolkt door Sandra Tadic, Jan Rademaker en Rob Kerkhoven



waarin meer gegevens over het programma en het adres. Niet-donateurs kunnen een mail sturen naar [info@korc-zak.nl](mailto:info@korc-zak.nl) als ze een uitnodiging voor deze Prijsuitreiking willen ontvangen.

## Impressie van het Nash Dom kamp 2008

door Laurie Lans uit Leidschendam. Het was haar eerste Nash Dom kamp. Laurie heeft een ernstige visuele beperking

Dit jaar ging ik voor het eerst mee op het Nash Dom kamp. Op woensdag 9 juli 2008 vertrokken we vanaf Schiphol naar Moskou. Eenmaal op Russische bodem hebben we eerst heel lang gewacht om door de paspoortcontrole heen te komen. Toen dat eindelijk gelukt was en we onze bagage gehaald hadden gingen we naar de aankomsthal waar we werden opgewacht door een aantal Russen en een paar Nederlanders die al vooruit gevlogen waren. De Russen die ons op het vliegveld opwachtten, waren de Russen bij wie mensen in het gastgezin zaten. Die avond hebben we in Moskou eigenlijk niks meer gedaan.

De volgende 2 dagen gingen we een beetje de stad verkennen. Voor mij was Moskou nieuw, maar ik had niet echt het gevoel alsof ik in Moskou liep. Okee, het is niet hetzelfde als Den Haag, maar ik had niet echt het idee van "O, ik ben in Moskou!". De metro's zaten wel altijd propvol en op straat was het ook wel druk.

Zaterdag 12 juli vertrokken we naar het kampterrein in Balakovo. We moesten eerst 22 uur in de trein zitten, maar dat viel eigenlijk best wel mee vond ik. Op zondag kwamen we aan en we gingen gelijk lunchen. In Rusland blijken ze dus 2 keer warm te eten, 's middags en 's avonds. Deze dag hebben we eigenlijk het gebouw een beetje ingericht. Ik zat in de oudste familie, dus wij waren verantwoordelijk voor het inrichten van de Korczak kamer, de "kampkamer". Hier kwam het hele kamp bij elkaar als dat nodig was.

De omgang tussen Nederlanders en Russen verliep soms nogal moeizaam. Ik merkte dat de Nederlanders veel met elkaar optrokken en der Russen ook. Toen wij voor het eerst onze kamer binnenkwamen, werden we met grote ogen aangestarend en dat bleef de hele dag zo. Onze

Russische kamergenootjes vonden ons blijkbaar heel eng, maar toch heel interessant, want ze zaten ook naar ons te wijzen en over ons in het Russisch te praten. Als je Russisch spreekt gaat de omgang met de Russen natuurlijk een stuk makkelijker. In het kamp hoor je eigenlijk bijna alleen maar Russisch..

Iemand komt haast nooit uit zichzelf naar je toe en begint een gesprek met je in het Engels. Als je zelf op ze afstapt reageren ze wel in het Engels, Dat is mijn ervaring tenminste. Veel Russen (vooral de jongens) kunnen geen Engels. Voor zulk soort noodgevallen is er altijd nog gebarentaal. Dat kan ik helaas niet gebruiken, ik heb daar niet zo heel veel aan.

Op het kamp deed je veel "presentaties" met je familie. Ik kan het niet precies uitleggen, maar je moest in ieder geval iets in elkaar zetten en dat dan aan het hele kamp laten zien. Er zat wel een bepaald thema aan vast. Verder had je best veel vrije tijd enzo. We gingen op excursie, ik was naar een plaats geweest met een grot waar een monnik 20 jaar geïsoleerd heeft geleefd.

Ik weet niet meer hoe die plaats heet. Walinsk ofzoiets. We zouden ook nog op hike gaan, maar die ging niet door vanwege het slechte weer en de modderpoelen die de regen had achtergelaten. Ik zal maar niet over het eten beginnen, want dat willen jullie niet horen! Mijn ervaringen met het eten waren niet altijd even best, laat ik het daar maar op houden.

Op 1 augustus vertrokken we heel vroeg weer naar Moskou (half 6 opstaan) en we kwamen op 2 augustus ook heel vroeg aan (7 uur 's ochtends). Ik zat in een ander gastgezin als de eerste 3 dagen in Moskou. De laatste hele dag in Moskou gingen we naar de Arbat, maar het regende, dus er was haast niks. 's Avonds zijn we met een groot deel van de Nederlandse groep de mensen uit Kazan gaan uitzwaaien en op maandag 4 augustus vertrokken we zelf, na een leuke maand, weer naar Nederland.

## Nieuws van de Korczak Jongeren Groep.

Voorlopig kunnen we het volgende melden.

De Ghana-Korczak groep vergaderde op zondag 31 augustus o.l.v. Maartje Bos. De groep bestaat uit enkele vrijwilligers die kortere of langere tijd in Ghana hebben gewerkt in het project Community Partnership (for youth and women development). Uitvoerig stonden we stil bij de wijze waarop we vanuit de Nederlandse Korczak Stichting en het gedachtengoed van Korczak hen ter plekke kunnen ondersteunen.

Theo Cappon verblijft in oktober 3 weken in het project en Kelly Genk zal daarna enkele maanden praktisch met jongeren, groepsbegeleiders en leerkrachten gaan werken. We bespraken de valkuilen waar veel westerlingen in tuimelen als het gaat om het stimuleren van actieve participatie, initiatief en verantwoordelijkheid nemen. Bada Yang en Maria Baarslag vertelden over hun werk als

vrijwilliger in het bovengenoemde project.

Saskia Kruijssen gaf uitstekende adviezen (ze schreef een studie: "After School Program. Manual for facilitators").

De "Nash Dom"- Nederland groep had onlangs haar 2e vergadering met een kleine kerngroep. (Zosia Skubisz, Alina Talmanova en Lodewijk Galenkamp). Leidraad was het draaiboek wat elk jaar gebruikt wordt voor het Russisch-Nederlandse zomerkamp. Het zal dus de eerste keer zijn dat we een zomerkamp voor kinderen met en zonder een visuele beperking (integratiekamp) in de zomer van 2009 organiseren.

De basis van het kamp vormen de ideeën van Janusz Korczak.

- actieve participatie en eigen verantwoordelijkheid
- ruimte voor ieders competentie
- kinderen en leiding zijn gelijkwaardig.
- met weinig middelen iets 'groots' neerzetten
- veelzijdig.

De groep is op zoek naar zo'n 50 kinderen in de leeftijd van 6- 15 jaar en enthousiaste leiding. De kinderen zullen ingedeeld worden in 5 "families" met 1 papa en 1 mama.

Via de Korczak Stichting (website en Bulletin) hoopt de groep kinderen te werven. Verder hopen ze dat ook mond op mond reclame kinderen en leiding enthousiast zal maken. Aanmelding via : janenzos@versatel.nl of info@korczak.nl

De Korczak-Polen groep is wat klein geworden, maar daarom niet minder actief. Van 21- 28 september zullen twee jongeren, Alina Talmanova, Aliya Shakirova namens de Korczak Jongeren groep, deelnemen aan een internationale conferentie in Warschau. Deze conferentie wordt georganiseerd door de Janusz Korczak UNESCO-Leerstool aan de Academie voor Speciaal Onderwijs te Warschau en de Poolse Janusz Korczak Vereniging.

Het thema van deze 'summer school'- conferentie is: Aspecten van het huidige onderwijs gezien vanuit Korczak's pedagogische ideeën. We zijn zeer benieuwd met welke bevindingen ze straks terug keren. Meer daarover in ons december nummer.

## Minicursussen Kinderopvang

De Korczak Stichting organiseert in samenwerking met kinderopvang 'De Boerderij' opnieuw de bekende minicursussen voor leidsters in de Kinderopvang. De avonden worden gehouden op dinsdag 18 november 2008, resp. dinsdag 21 april 2009. De avonden duren van 19.30 tot 22.00 uur. De locatie is Kinderopvang 'De Boerderij', Kanaaldijk 1 te Weesp.

Het programma van zo'n avond ziet er als volgt uit:

Aan de hand van het boek 'In de ban van het kind' van Joop Berding staan we stil bij de pedagoog, arts en schrijver Janusz Korczak, zijn pedagogische ideeën en de wijze waarop we zijn visie kunnen vertalen naar de huidige praktijk van de kinderopvang.

Mevrouw Sonia Whiteman, medewerkster van 'De Boerderij',

geeft ons een beeld van hun werkwijze en ze laat zien hoe Korczak's pedagogiek in hun centrum handen en voeten krijgt.

Tijdens deze cursus-avonden doen we enkele observatie-opdrachten en bespreken we in kleine groepen de huidige praktijk van ieders werkplek. Wat is onze actuele situatie en waar willen we de komende tijd aan werken?

Voor inlichtingen: info@korczak.nl of tel 020-6447018.



WWW.KORCZAK.NL voor veel informatie over Korczak. Kijk onder actueel om alle recente berichten te lezen. Wij plaatsen ook graag uw bijdragen. Mail deze naar Joop Berding (jwa.berding@wanadoo.nl). Daarnaast is er een interessante website van de internationale Korczak Association, kijk op korczak.info

## Secretaris getrouwd!

Lodewijk Galenkamp, onze enthousiaste secretaris, trad op 4 juli in Kazan (fraai gelegen aan de Wolga) in het huwelijk met Alina Talmanova.

We waren er met een kleine groep Nederlanders bij en hebben genoten van de manier waarop de Russen en Tataren zo'n bruiloft vieren. We werden ondergedompeld in een maalstroom van feestelijkheden en oude tradities.



Het bruidspaar, hun familie en vrienden trakteerden ons op een paar onvergetelijke dagen in deze 1000-jaar oude stad en omgeving.

We werden er verlegen onder en zullen dit huwelijksfeest niet gauw vergeten. Het bestuur en velen uit onze achterban wensen Lodewijk en Alina een voorspoedig en gelukkig leven.

## People Building Peace

De Janusz Korczak Stichting sluit zich aan bij de organisatie People Building Peace Nederland (PBP/NL). Tot de vele ondertekenaars behoren verschillende Nederlandse organisaties, zoals het Humanistisch Vrederberaad, Kerk en Vrede, Pedagogogen voor de Vrede, War Child, Vrouwen voor Vrede, ICCO, Quakers en vele anderen. Al deze organisaties hebben een manifest opgesteld met drie belangrijke uitgangspunten:

- Voorkomen van geweld is de beste oplossing
- Maatschappelijke organisaties spelen daarin een sleutelrol
- De samenleving moet daadwerkelijk investeren in een toekomst zonder geweld.

PBP/NL gaat ook bijdragen aan de uitvoering van de resoluties van de VN die zijn aangenomen in 2000 en 2005. In deze resoluties erkent de internationale gemeenschap dat vrouwen en kinderen extra bescherming nodig hebben tijdens oorlogen en gewapende conflicten.

Voor meer info: [www.peoplebuildingpeace.nl](http://www.peoplebuildingpeace.nl)

## Korczaks laatste gang

Op 6 augustus herdachten we het gruwelijke lot dat Korczak, zijn kinderen en alle medewerkers in 1942 trof. Vanaf juni 1942 waren de Duitsers begonnen met de dagelijkse transporten vanuit het Ghetto naar de concentratiekampen Treblinka en Auschwitz.

We citeren uit de inleiding die René Görtzen schreef bij zijn nieuwe vertaling van Korczaks Dagboek in het ghetto van Warschau: “De deportatie van Korczak en zijn kinderen maakte een enorme indruk op het ghetto, mede omdat hij als een ongewoon man gold - niet als een gewoon opvoeder en schrijver maar als symbool van humaniteit...” ( “Janusz Korczak, Dagboek in het ghetto van Warschau”. Red. R. Görtzen, Uitg. SWP Amsterdam)

INTERNATIONAAL



## Internationale Korczak Conferentie in Israël.

De Janusz Korczak Vereniging in Israël nodigt de Korczak vrienden wereld-wijd uit om van 2 tot 5 november 2008 een conferentie bij te wonen rond het thema ‘The educational legacy of Janusz Korczak as a key to conflict resolution’

De aanleiding om deze conferentie was drie-ledig:

- 1 het 60-jarig bestaan van de staat Israël,
- 2 het internationale jaar van het Kind,
- 3 de 130ste verjaardag van Korczaks geboorte.

Het is de bedoeling dat ook een kleine groep vanuit de Nederlandse Korczak Stichting naar Israël zal afreizen. Heeft u belangstelling en om ons te vergezellen, neemt u dan even

contact op met Theo Cappon, 020-6447018 of [info@korczak.nl](mailto:info@korczak.nl). We kunnen u dan wat meer vertellen over het programma, e.d.

## ‘Filosofen met.....’

Het Kröller-Müller Museum heeft drie boeiende werkboeken uitgebracht die kinderen vanaf 7 jaar uitnodigt om schilderijen, beelden en de natuur op een geheel nieuwe manier te bekijken en te bevragen. De samenstellers van deze serie ‘Filosofen met..’ schrijven daarover: ‘Kunst vormt een prachtige aanleiding tot filosoferen en het filosoferen over kunst biedt kinderen de mogelijkheid om in de diepere lagen van kunstbeschouwing en kunstbeleving door te dringen.

Door over beeldende kunst te filosoferen wordt ruimte gecreëerd voor ontmoeting met de kunst in de breedste zin. Het gaat bij het filosoferen niet om vaste waarden die je moet aanleren. Je moet het doen met je eigen gedachten en je eigen ideeën. Je stelt je eigen vragen. () De weg naar het antwoord is belangrijker dan het antwoord zelf. Sterker nog, soms is er niets eens een antwoord.’

Hoe realiseer je deze ambitie in een werkboek? Dat blijkt niet zo eenvoudig want voor je het weet heb je weer het zoveelste boekje met kijk-en doe opdrachten. De makers zijn daar voor een belangrijk deel in geslaagd, maar de werkvorm ‘filosoferen en discussiëren met elkaar’ komt er toch wat bekaaid van af. Het bezoek aan het museum wordt vooraf gegaan door een inleidend gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Hier ligt de kans om tot een echt filosofie-gesprek te komen en de kinderen uit te dagen zelf na te denken over kunstuitingen en het verhaal achter het kunstwerk.

Zo is er ook een nagesprek aan het eind van de rondgang langs de verschillende objecten, wellicht nog belangrijker dan het inleidend gesprek. De opdrachten bij de beelden en schilderijen worden alleen of met z’n tweeën uitgevoerd. De vragen aan de kinderen zijn weliswaar prikkelend en dwingen tot nadenken, maar van een filosofisch gesprek is eigenlijk geen sprake. Ook de doe- opdrachten zijn dikwijls origineel, maar ook hier geen dialoog.

Waarom niet met de leerkracht of museum-begeleider een echt gesprek met een kleine groep kinderen bij een kunst-object? Het Louvre in Parijs is, zoals ik onlangs constateerde, daar een goed voorbeeld van. Overigens bieden deze werkboeken voldoende aanzetten om tot een meer filosofisch gesprek te komen met de leerlingen. Vooral bij leerkrachten die een cursus filosoferen bij het Centrum voor Kinderfilosofie hebben gevolgd.

Meer informatie: [www.kmm.nl](http://www.kmm.nl)

## Korczak Jongeren Conferentie

Verslag van de Internationale Korczak Jongeren Conferentie 2007 is nu gereed. (Engelse tekst). U kunt een exemplaar bestellen door 8,- euro over te maken op giro 5311550 met vermelding: Conferentie Verslag 2007.

U kunt het verslag ook down-loaden van onze website. [www.korczak.nl](http://www.korczak.nl).

## Een Warme School.....

‘Kinderen en een warm schoolklimaat’ van Charlotte Visch is nu in boekvorm verschenen. In dit boek vraagt Charlotte Visch zich af: Waarom zouden we er met elkaar niet voor kunnen zorgen dat kinderen uitgroeien tot blije, verantwoordelijke, respectvolle, gezonde en vrij denkende mensen? Dat scholen een respectvol, liefdevol, verdraagzaam klimaat hebben voor alle kinderen en volwassenen?

Bij het formuleren van haar antwoord laat zij zich inspireren door het werk van Janusz Korczak. Charlotte is de ontwerpster van een nieuwe kinderspsychotherapie, waarbij het kind werkelijk centraal staat: de integratieve kindtherapie. Zie ook onze website [www.korczak.nl](http://www.korczak.nl)

Rubriek: Actueel/nieuws , pagina: boekbesprekingen

Het boek is te bestellen bij de Korczak Stichting.

Prijs 17.50 euro.

‘Het Janusz Korczak Bulletin’ is een uitgave van de Janusz Korczak Stichting en verschijnt 4 x per jaar

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat:

Postbus 70048  
1007 KA Amsterdam  
tel. 020 644 70 18  
fax 020 644 81 54  
[info@korczak.nl](mailto:info@korczak.nl)  
[www.korczak.nl](http://www.korczak.nl)

Redactie Theo Cappon en Anouk Brink  
Foto's Theo Cappon  
Opmaak Serge van Maris

Deze nieuwsbrief kunt u ook via uw e-mail ontvangen, stuur hiervoor een e-mail naar [info@korczak.nl](mailto:info@korczak.nl) onder vermelding van Janusz Korczak Bulletin